

Politikerpanelen 2025

Kommunpolitikerns inställning till kommunala bolag

demoskop

sobona

Kommunala företagens
arbetsgivarorganisation

Om Sobona

Sobona är de kommunala företagens arbetsgivarorganisation. Vi tecknar kollektivavtal, stödjer medlemmarna i arbetsgivarfrågor och opinionsbildar för att stärka de kommunala företagen. Vi bidrar till att medlemmarna blir mer attraktiva arbetsgivare och får de bästa förutsättningarna för att skapa affärsmässig samhällsnytta. Med arbetsgivarfrågorna på plats kan våra medlemmar fokusera på sitt uppdrag: Att agera långsiktigt och se till att kommunernas och regionernas resurser används effektivt. Vår vision är ett hållbart samhälle präglad av utveckling och tillit.

Om Demoskop

Demoskop är ett faktabaserat analysföretag som erbjuder våra kunder insikter och rekommendationer baserad på data av hög kvalitet och avancerad analys. Vi förstår människor, deras värderingar, attityder, åsikter och handlingar. Vår expertis är inom samhälls- och opinionsundersökningar, varumärke och kommunikationsmätningar, finansiella tjänster, hållbarhet och andra datadrivna undersökningar. Vi är oberoende och tar inte ställning politiskt. Vi arbetar ofta som partners nära våra kunder och ser att det ger dem en affärsnytta andra har svårt att ge.

Vd har ordet

De kommunala bolagen fortsätter att spela en avgörande roll i samhällsutvecklingen – i allt från energi, vatten och avfall till kollektivtrafik, vård och kultur. Att det finns ett starkt stöd bland Sveriges kommunpolitiker för den här organisationsformen bekräftas ännu en gång i årets upplaga av Sobonas Politikerpanel: Hela 76 procent av de förtroendevalda har en positiv inställning till kommunala bolag.

Särskilt lyfts bolagens samhällsansvar fram som en tydlig styrka, liksom deras roll i arbetet för ett hållbart samhälle och deras förmåga att agera långsiktigt och stabilt – även i tider av politiska förändringar. Samtidigt visar undersökningen att det finns förbättringsområden att ta på allvar. Bristande styrelsekompetens, svårigheter att utkräva ansvar samt begränsad insyn är återkommande farhågor från politikerna. Det är viktiga signaler till både bolag och ägare om vikten av transparens, tydliga roller och rätt kompetens i styrningen.

Den här rapporten är en del av vårt uppdrag att synliggöra och utveckla den samhällsnytta våra medlemmar skapar varje dag. För dig som är förtroendevald och ägare erbjuder den insikter att ta med i det fortsatta arbetet med att vara en aktiv och strategisk ägare. Kommunala bolag är ett kraftfullt verktyg i samhällsbygget – och vi på Sobona finns här för att stötta dig i att ta vara på deras fulla potential.

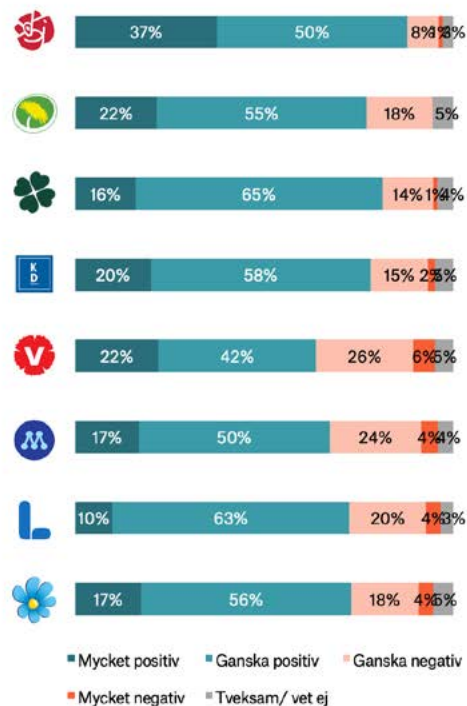
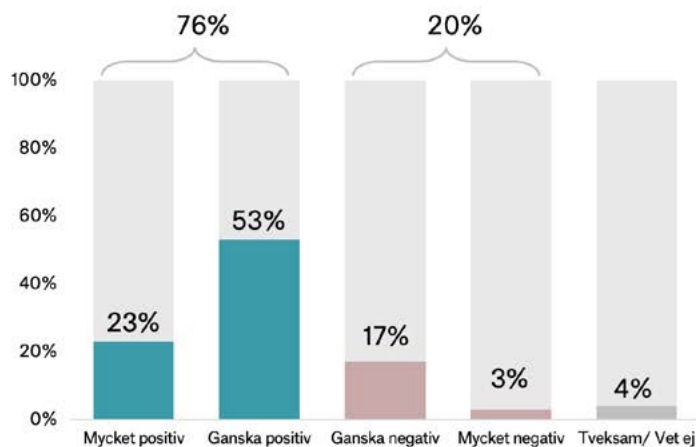

Per Nordenstam, vd Sobona – Kommunala företagens arbetsgivarorganisation

Om undersökningen

Bakgrund	Politikerpanelen är Demoskops årligen återkommande instrument för att spegla utvecklingen i Sveriges kommuner och regioner utifrån kommunpolitikernas horisont. I Politikerpanelen, som genomförts varje år sedan 2014, besvarar kommunpolitiker en rad centrala frågor, såsom attityder till den egna kommunen, de viktigaste prioriteringarna, behovet av satsningar inom olika områden, uppfattningar om skattefinansierad verksamhet i privat kontra offentlig regi, synen på valfrihet och privat välfärdsföretagande.
Metod	Undersökningen genomförs via webbenkät, med kombinerad digital och postal avisering.
Målgrupp	Politiker i kommunfullmäktige
Antal intervjuer	2 818 intervjuer med kommunpolitiker
Fältperiod	31 mars – 9 maj 2025
Ansvarig Demoskop	Helen Borgardt helen.borgardt@demoskop.se
Ansvarig Sobona	Louise Pons Dreifeldt louise.pons.dreifeldt@sobona.se

Vad är din generella inställning till kommunala bolag?

Bas: Samtliga kommunpolitiker, 2 818 intervjuer.

Generell inställning till kommunala bolag

Bas: Samtliga kommunpolitiker, 2 818 intervjuer.

Vad anser du är positivt med kommunala bolag?

Topp fem alternativ

	Samtliga								
De tar ett samhällsansvar	44	35	39	46	36	55	56	54	32
De är viktiga aktörer i utvecklingen för ett hållbart samhälle	35	23	28	36	32	55	47	41	24
De är mindre påverkade av politiska skiften jämfört med traditionell offentlig förvaltning	32	34	35	36	42	42	27	22	37
De är ekonomiskt långsiktiga	31	26	33	27	28	42	38	32	29
De skapar avkastning som går direkt tillbaka till kommunen	29	25	29	27	21	30	34	27	31

Bas: Samtliga kommunpolitiker, 2 818 intervjuer.

Vad anser du är negativt med kommunala bolag?

Topp fem alternativ

	Samtliga								
Dålig kompetens i styrelserna	22	29	33	25	21	28	12	11	24
De leder till ett otydligt ansvarsutkrävande	18	19	27	18	17	28	12	27	18
De konkurrerar ut privata företag	17	34	33	16	25	8	3	1	21
Det är dålig insyn i kommunala bolag	15	14	25	16	14	34	10	24	16
De är svåra att styra/påverka	12	12	18	10	12	19	9	20	11

Bas: Samtliga kommunpolitiker, 2 818 intervjuer.

Vad anser du är positivt/negativt med kommunala bolag?

Positivt med kommunala bolag

Negativt med kommunala bolag

Bas: Samtliga kommunpolitiker, 2 818 intervjuer.

Slutsatser

- **Stark positiv inställning till kommunala bolag bland politiker:** 76% av kommunpolitikerna har en positiv generell inställning till kommunala bolag, medan endast 20% är negativt inställda. Detta visar ett överväldigande stöd för kommunala bolag bland förtroendevalda.
- **Samhällsansvar ses som främsta fördelen:** Den mest framträdande positiva aspekten med kommunala bolag enligt politikerna är att "de tar ett samhällsansvar" (44%), följt av att "de är viktiga aktörer i utvecklingen för ett hållbart samhälle" (35%).
- **Ekonomisk stabilitet och långsiktighet värdesätts:** En betydande andel av politikerna framhåller att kommunala bolag "är ekonomiskt långsiktiga" (31%) och att "de skapar avkastning som går direkt tillbaka till kommunen" (29%), vilket pekar på uppfattade ekonomiska fördelar.
- **Styrelsekompetens är största orosmomentet:** Den mest framträdande negativa aspekten är "dålig kompetens i styrelserna" (22%), vilket tyder på att kompetensutveckling av styrelseledamöter är ett förbättringsområde.
- **Transparens och ansvarsutkrävande är utmaningar:** En del politiker är bekymrade över att kommunala bolag "leder till ett otydligt ansvarsutkrävande" (18%) och att "det är dålig insyn i kommunala bolag" (15%), vilket pekar på behov av ökad transparens.
- **Tydliga partipolitiska skillnader:** Resultaten visar signifikanta skillnader mellan olika partier i synen på kommunala bolag, särskilt kring frågan om de konkurrerar ut privata företag (34% av vissa partier anser detta jämfört med bara 1% från andra partier).
- **Stabilitet i politiskt skiftande tider:** 32% av politikerna anser att en fördel med kommunala bolag är att "de är mindre påverkade av politiska skiften jämfört med traditionell offentlig förvaltning", vilket tyder på att bolagsformen ses som en stabiliserande faktor.
- **Relativt låg oro för ineffektivitet:** Endast 10% av politikerna anser att kommunala bolag är ineffektiva, vilket visar på styrkan i de kommunala bolagens verksamhetslogik, det vill säga att de verkar i skärningspunkten mellan det offentliga och privata.
- **Begränsat ideologiskt motstånd:** Endast 5% uppger att de är "ideologiskt emot" kommunala bolag, vilket indikerar att motståndet främst handlar om praktiska frågor snarare än principer.
- **Olika uppfattningar om styrbarhet:** Det finns delade meningar om huruvida kommunala bolag är lättare eller svårare att styra än traditionell förvaltning - 23% ser dem som enklare att styra medan 12% anser att de är svåra att styra/påverka.

demoskop

sobona

Kommunala företagens
arbetsgivarorganisation